

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Articvlvs III. Quid sit reprobatio. artic. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

peccata non possunt esse effectus praedestinationis.

destinationis: quippe cum praedestinatio sit ipsemet Deus. Quod sit, ut peccata dici non possint effectus praedestinationis, cum a Deo esse non possint: tamen occasio saepe sint, ut aliquis beatitudinem, incrementumve illius consequatur. Permissio vero peccatorum, cum a Deo sit, & interdu cedat in commodum ipsius peccantis, cum inde humilior, cautior, & feruentior resurgit, & interdum in aliorum utilitatem, bene potest esse effectus praedestinationis. Alterum est, ut conferat ad beatitudinem, incrementumve illius re ipsa assequendum, vel sit beatitudo ipsa. Cum enim praedestinatio solum sit comparatione eorum, qui vitam aeternam consequentur, esto effectus aliquis sit a Deo, atque is sit gratia gratum faciens, si tamen eo quis peruenturus non est in vitam aeternam, poterit effectus providentiae, qua a Deo in vitam aeternam dirigitur, non tamen praedestinationis, quae nulla est comparatione eius, qui tali effectu a Deo adiuvatur: quandoquidem supremam felicitatem sua culpa non assequetur.

ARTICVLVS III.

Quid sit reprobatio.

Reprobatio qui modo ap reprobationi opponitur. Approbatio qua ratione peccata ad intellectionem.

Reprobatio approbationi opponitur, non quocumque modo sed tamquam reiectio rei minima apta, exclusione illius ab eo, ad quod, dum res aliqua approbatur, quasi digna admititur. Porro approbatio ad intellectum spectat: est enim iudicium mentis, quo aliquid iudicatur verum, bonum, dignum, aut aptum accommodatumve ad aliquid. Quoniam vero dum alicui rei assensum praebemus, illam tamquam veram admittimus, acceptamus, ac approbamus: Augustinus lib. 1. contra Academicos cap. 4. & in Enchirid. cap. 17. definit errorem, esse falsi pro vero approbationem. Licet autem approbatio interdum in solo mentis iudicio sistat, saepe tamen includit etiam actum voluntatis, quo res aliqua ad id eligitur, & acceptatur, ad quod mentis iudicio approbatur. Idque praesertim, quando approbatio est ad eum finem, qui non solum finis, sed etiam praemij, pro qualitate meritum conferendi, rationem habet.

Error quid.

Quia ergo hoc loco solum nobis est sermo de approbatione ac reprobatione creaturarum mente praeditarum in comparatione beatitudinis, finis ac praemij eidem propositi, ut pro qualitate meritum aut de meritum, vel illis, tamquam dignis, reddatur, vel, tamquam eo indignis, denegetur, ac proinde iusta sententia adigantur supplicij aeternis, in hunc modum utramque possumus definire. Approbatio, est iudicium aeternum, quo creatura rationalis felicitate sempiterna a Deo digna iudicatur, cum proposito absoluto ea de causa futurae remunerationis. Reprobatio vero, iudicium est aeternum quo creatura rationalis a Deo indigna iudicatur vita aeterna, dignaque, quae aeterna poena puniatur, cum proposito eam perpetuo excludendi a regno caelesti, aut simul etiam puniendi cruciatibus aeternis, poenaeve sensus, prout fuerint illius peccata.

Reprobatio non opponitur approbationi.

Hinc iam facile erit intelligere, reprobationem non opponi directo praedestinationi, sed approbationi, quae nostro intelligendi more in Deo praedestinatione posterior est. Etenim, qui praedestinetur, non ponitur prius natura dignus vita aeterna, ut praedestinetur: sed per praedestinationem constituit Deus illi media conferre, quibus dignus

A fiat vita aeterna: vnde ante praedestinationem non praevidebatur futurus dignus vita aeterna, nisi ex hypothesi, si Deus eum vellet ita praedestinare, eo autem ipso quod Deus illum praedestinat, constituit illi conferre media, quibus perveniet in vitam aeternam, praevidet illum absolute & absque vlla hypothesi, futurum dignum vita aeterna, atque ut talem eum ad vitam aeternam approbat.

B Duplex ergo electio est in Deo meditanda. Vna, de qua loquitur Paulus ad Ephesios 1. qua ante mundi constitutionem elegit nos in Christo, non quia eramus sancti, sed ut essemus sancti & immaculati in conspectu eius in caritate, quod non est aliud, quam ob merita Christi media nobis voluisse conferre, quibus sancti essemus, & immaculati in conspectu eius in caritate, talesque in fine vitae reperiremur: at hoc nihil est aliud, quam praedestinasse nos in Christo. Vnde continuo subiungit: Qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis suae, in laudem gloriae gratiae suae, in qua gratificavit nos in dilecto Filio suo, in quo etiam nos sorte vocati sumus, praedestinati secundum propositum eius, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis suae. Alia electio meditanda est, quae tamquam iam ex misericordia ac donis suis dignos effectus vita aeterna, nos ut tales acceptat eamque tamquam dignis nobis tribuere statuit. In iudicio ergo, quo tales nos iudicat, & in acceptione, ac proposito vitam aeternam nobis, ut dignis conferendi, posita est ratio approbationis, quae exprimeretur sententia illa Christi in die iudicij, Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi: Esurivi enim, & dedistis mihi manducare, &c. Tamquam rationem enim quare praedestinati potius, quam reprobi, regnum caeleste experierit, tribuatque, reddit Christus Dominus ipsa opera, quae per diuinam gratiam iusti praestiterunt, quae tamen reprobi neglexerunt.

C Reicienda est ergo sententia Durandi in d. 40. q. 2. qui cum nobiscum consentiat, reprobationem opponi approbationi, & nihilominus existimet approbationem esse electionem, ait tamen, per electionem, cui reprobatio opponitur, praedestinos in vitam aeternam a Deo eligi, antequam praedestinetur. Purat enim Deum prius eligere ad beatitudinem, eosque voluntate absoluta beatitudine donare, indeque moveri ad inquirendum de medijs, quibus in finem propositum eos praedestinet. Quae sententia, non solum quatenus constituit electionem in vitam aeternam ante praedestinationem, sed etiam quatenus affirmat, tali electioni directo opponi reprobationem, quorumdam aliorum etiam est, ut mox dicemus. Verum tamen, neque talis electio est admittenda, ut art. 5. ostendemus, neque si admittenda esset, illi directo opponeretur reprobatio, ut diximus, fieri que iam magis manifestum.

D Dices tamen, si praedestinationi non opponitur directo reprobatio, quid ergo illi opponitur? Respondendum est contradictorie opponi ei, non praedestinationem, seu non esse praedestinati, nec opus est reperiri actum in Deo, qui illi quasi contrarie opponatur. Ratio est, quoniam non sicut Deus per praedestinationem causa est nostrae salutis, ita per aliquem suum actum, aut aliqua alia ratione, causa est nostri interitus, & perditionis, sed nos soli peccando perditionis nostrae causa sumus, iuxta illud Osee 13. Perditio tua ex te Israel: tantummodo in me auxilium tuum. Quia ergo media, per quae in vitam aeternam perducimur, a Deo per praedestinationem nobis sunt volita, atque donata: peccata

E

F

Electio duplex in Deo consideranda.

Matth. 25.

Dur. sententia refellitur.

Obiectio.

Solutio.

Praedestinationi cur nullus actus dicitur quasi contrarie opponatur.

Molina in D. Thom.

verò propter quæ ut videbitur, reprobamur, non sunt à Deo, sed à nobis, inde est, ut necesse non sit, vel reprobationem, vel aliquem alium actum diuinum, prædestinationi quasi contrariè opponi.

Reprobationis effectus qui.

Reprobationis autem effectus sunt, in primis exclusio actualis ac à regno cælesti, quæ fit in tēpore: hic verò effectus reprobis omnibus, etiam si cum solo originis peccato è vita decedant, cōmunis est. Deinde additio cruciarum, pænæve sensus æternæ, cui ex tempore mancipantur ij, qui ex hac vita cum culpa actuali discedunt. Peccata verò, propter quæ quis reprobatur, non sunt effectus reprobationis: quoniam reprobatio est à Deo, imò est ipsemet Deus: peccata autè nulla ratione sunt effectus Dei, ac proinde neque reprobationis, sed solum sunt effectus peccatoris, qui reprobatur. Licet peccata, propter quæ quis reprobatur, neque reprobationis, neque Dei sint effectus, duo tamen sunt necessaria, ut propter illa quis reprobetur. Vnum est, ut idem sint futura. Ad hoc verò necessarium est, ut Deus illa fieri permittat, vel ab eo, qui propter illa reprobatur, vel saltem à primo parente, si propter peccatum originis ex Adamo contractam reprobetur.

Peccata cur non sint effectus reprobationis.

Permissio peccati quo pacto se habeat ad reprobationem.

Quia verò permissio peccati, ut q. 19. artic. 12. explicatum est, prærequirit peccatorem sua libertate & nequitia esse peccatorem, nisi impediatur: Deumque id præuidere: posita verò in eo est, quòd cum Deus sua omnipotentia peccatum valeat impedire, non tamen impediatur, fit, ut licet diuina permissio non sit causa peccatorum, propter quæ quis reprobatur, sit tamen conditio sine qua, sicut peccata non essent, ita neque propter illa reprobaretur.

Obduratio in peccatis usque ad finem vitæ est conditio sine qua non reprobatio.

Alterum ex necessariis, ut propter aliqua peccata quis reprobetur, est, ut ab eis in reliquo vitæ cursu non resurgat, sed in eis vitam finiat. Quoniam verò ita posset Deus multiplicare sua specialia auxilia, ut quantumvis peccator durus esset, & obsecutus, emolliretur tamen, & illuminaretur, ac tandem respiceret, utique quemadmodum, ut sint peccata propter quæ quis reprobetur tamquam conditio sine qua non essent, requiritur, ut Deus illa permittat: ita etiam ut in illis finiat vitam, tamquam conditio sine qua non est necessarium, ut, in retem non denegando auxilia, cum quibus si peccator vellet, posset resurgere, non sic illa augeat, aut multiplicet, ut ad eum terminum perueniant, quo eum præuidet peccatorem emollendum, illuminandum, ac conuertendum. Porro denegatio huiusmodi maiorum auxiliorum, cum quibus, si suppedirentur, conuerteretur, induratio dicitur peccatoris, atque excecatio in peccatis commissis, non quasi ea via durities aliqua, aut cæcitas peccatori adhibeatur, sed quòd ab eo propria durities & cæcitas vi maiorum auxiliorum non auferatur, ut in Concordia qu. 14. artic. 13. disputatione 10. dictum est, & artic. sequenti amplius est explicandum.

Quid sit induratio.

Quia ergo, ut peccator propter crimina aliqua reprobetur, ac damnetur, duo illa necessaria sunt, dubium est, utrum inter effectus reprobationis numeranda sint, utrumve ratio reprobationis posita sit in actu voluntatis diuinæ, quo ex æternitate Deus statuit peccata permittere propter quæ peccator damnandus est. D. Thomas hoc loco, D. 1. de Concordia liberi arbitrij & prædestinationis c. 1. & quidam alij affirmant in reprobatione includi voluntatem permittendi, ut peccator incidat in culpam: simulque inferendi pro ea pœnam reprobationis æternæ, quemadmodum, inquit, prædestinatio includit voluntatem conferendi, tam mediâ, quam finem ipsam vitæ æternæ. Unde volunt permissio-

Reprobatio iuxta D. Th. includit voluntatem permittendi peccata reprobi.

peccati, & obdurationem illius, esse effectus reprobationis, non minus quam illationem pœnæ damni, aut etiam sensus. Crediderim tamen, si propriè est loquendū, voluntatem permittendi peccata, propter quæ aliquis reprobatur damnatur, appellandam non esse reprobationem, neque includi in reprobatione. Reprobatio enim approbationi opponitur, reiectionemque significat iudicio mentis, actūque voluntatis firmatam, qua indignus excluditur à fine, & pœmio proposito, ut paulo superius explicatum est: sicut verò nulla indignitas eius, qui erat in gratia, antecedit permissioem primi peccati, propter quam peccata permittatur, eaque de causa neque tale peccatum habet rationem pœnæ: ita neque æterna voluntas illud permittendi est propter aliquam indignitatem in peccante repertam, atque adeò propriè non habet rationem reprobationis, exclusionive à fine vitæ æternæ. Præterea non solum ut durum, & à ratione alienum sese auribus statim offert, volūtatem permittendi peccata, propter quæ reprobatur damnatur, appellare reprobationem, sed neque cū vsurpatione eiusdem vocabuli, quæ in scripturis sanctis reperitur, consentit. Etenim pro reiectione, & refectione rei prius secundum se indignæ, quæ acceptatur, & admittatur, sæpe accipitur. Ad Hebr. 6. Terra sepe venientem super se bibens imbrem & generans herbam opportunam illis, à quibus colligitur, accipit benedictionem à Deo: proferens autem spinas ac tribulos, reproba est, & maledictio proxima. Item 1. ad Corinth. 9. cum præmisisset Paulus, Omnis qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet. & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam, subiungit: Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem verberas: sed castigo corpus meum, & in feruitutem redigo, ne forte cum aliis prædicauerim, ipse reprobus efficiar, hoc est, dignus propter peccata mea, qui à corona proposito excludar, ac reiciar. Voluntas ergo Dei æterna permittendi peccata, propter quæ peccator reprobandus est, si propriè loquamur, neque appellanda est reprobatio, neque quasi pars illius, sed solum conditio requisita, ut sit reprobatio: nec forte aliud voluit D. Thomas. Idem dicendum est de æterna Dei voluntate, qua reprobam vsque ad finem vitæ obdurare statuit.

peccati, & obdurationem illius, esse effectus reprobationis, non minus quam illationem pœnæ damni, aut etiam sensus.

Crediderim tamen, si propriè est loquendū, voluntatem permittendi peccata, propter quæ aliquis reprobatur damnatur, appellandam non esse reprobationem, neque includi in reprobatione. Reprobatio enim approbationi opponitur, reiectionemque significat iudicio mentis, actūque voluntatis firmatam, qua indignus excluditur à fine, & pœmio proposito, ut paulo superius explicatum est: sicut verò nulla indignitas eius, qui erat in gratia, antecedit permissioem primi peccati, propter quam peccata permittatur, eaque de causa neque tale peccatum habet rationem pœnæ: ita neque æterna voluntas illud permittendi est propter aliquam indignitatem in peccante repertam, atque adeò propriè non habet rationem reprobationis, exclusionive à fine vitæ æternæ. Præterea non solum ut durum, & à ratione alienum sese auribus statim offert, volūtatem permittendi peccata, propter quæ reprobatur damnatur, appellare reprobationem, sed neque cū vsurpatione eiusdem vocabuli, quæ in scripturis sanctis reperitur, consentit. Etenim pro reiectione, & refectione rei prius secundum se indignæ, quæ acceptatur, & admittatur, sæpe accipitur. Ad Hebr. 6. Terra sepe venientem super se bibens imbrem & generans herbam opportunam illis, à quibus colligitur, accipit benedictionem à Deo: proferens autem spinas ac tribulos, reproba est, & maledictio proxima. Item 1. ad Corinth. 9. cum præmisisset Paulus, Omnis qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet. & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam, subiungit: Ego igitur sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem verberas: sed castigo corpus meum, & in feruitutem redigo, ne forte cum aliis prædicauerim, ipse reprobus efficiar, hoc est, dignus propter peccata mea, qui à corona proposito excludar, ac reiciar. Voluntas ergo Dei æterna permittendi peccata, propter quæ peccator reprobandus est, si propriè loquamur, neque appellanda est reprobatio, neque quasi pars illius, sed solum conditio requisita, ut sit reprobatio: nec forte aliud voluit D. Thomas. Idem dicendum est de æterna Dei voluntate, qua reprobam vsque ad finem vitæ obdurare statuit.

An verò permissio peccati appellanda sit effectus reprobationis merito dubitari potest. Et sanè videtur posse id aliquo modo concedi. Quoniam cum pars integri finis, ob quem est à Deo voluta, sit, ut dicitur iusta impiorum damnatio, & reprobatio, eaque ratione in illis splendeat in æternum diuina iustitia non secus ac in prædestinatis misericordia, fit ut permissio peccati reprobi sit in genere causa finalis effectus damnationis, ac reprobationis.

Aduertendum tamen est, splendorem diuinæ iustitiæ in dānatis, non solum non fuisse totum atque integrum finem, ob quem Deus permittere statuerit peccata, sed neque vlla ratione videri concedendum fuisse, vel præcipuam, vel tām totius finis partem quæ sola suffi. eret, ut Deus veller peccata permittere. Absit namque à fidelium cordibus de totius bonitatis, ac clementiæ fonte suspicari, vel solap, vel præcipuam rationem, quare peccata permittere voluerit, fuisse, ut, cum tanta creaturarum iactura & damno, haberet quod puniret, & in quo iustitia ipsius splenderet. Quamuis enim id siue cuiusquam iniuria Deus tamquam rerum omnium Dominus efficere potuisset, bonitatem tamè ipsius id minime videretur decere, neque lumen naturæ, quod tamquam participatio quædam increati luminis

Opposutum videtur pro bibulum.

Reprobationis non est sensu in laeris huius usque.

Permissio peccati quo pacto se habeat ad reprobationem.

minis diuini vultus in nobis consignatum est, id docet, quin potius, vt quid prae se speciem crudelitatis ferens, minimèque cum diuina bonitate consentiens, respuit. Nec sanè id vlla ratione videtur Deo tribuendum, quod probus quisque, & sapiens vir in quocumque alio reipublicae principe, etiam si apud illum summa rerum omnium esset potestas, meritò vituperaret. Quis autem non vituperaret principem, si ea praecipue ex causa res taliter in reipublica disponeret, peccataque permitteret, quae tamen posset impedire, vt ea ratione haberem, quid iuste puniret, & iustitiam suam vindictarium commendaret: Certè nemo factum non rependeret. Licet ergo splendor diuinae iustitiae à Paulo ad Roman. 9. inter fines, ob quos Deus peccata permittere, reprobarèque eos impios voluerit, quos re ipsa reprobaui, computetur: non tamen is est finis solus, neque praecipuus, nec sine aliis finibus apud benignum Patrem sufficiens censeretur.

Permissio peccatorum multis alijs finibus praecipuis numeratur.

Multi igitur alij sunt fines, iisque praecipui in permittendis peccatis Deo propofiti. Vnus est, vt creaturas libertate praeditas propriae naturae conformiter agere sinat, easque ad finem vltimum honorificentius per propria merita perducatur: cum quo coniunctum est, vt eas liberas relinquat, ab eoque sine aliquas, propria earum sponte, ac libertate peccando, aberrare sinat. Atque hic est finis, ob quem D. Thomas hoc loco docuit, Deum permisisse peccata, volendòque ea permittere, atque vt erat dignum, ea punire, reprobare eos, qui vitam in eis finirent. Alius est, vt occasione peccatorum foret Christi incarnatio, redemptio generis humani, certamina, victoriaeque iustorum, & praecipue martyrii corona: in quibus omnibus, cum tanto generis humani emolumento, bonitas, pietas, misericordia, liberalitas, clementia, potentia, sapientia, & iustitia diuina, vna cum tam copiosa dilectione generis humani, tempore enitescerent. Atque hi quidem praecipui fines, & quidam alij ex iis, qui cum splendore diuinae iustitiae vnum integrum finem permissionis peccatorum constituunt quaest. praecedente art. i. explicati sunt.

Quia ergo splendor diuinae iustitiae, qui in damnatis relucet, neque est integra causa finalis permissionis peccatorum, neque sufficiens, vt propter eam solam Deus peccata permitteret: tum etiam quia, vt q. 19. art. 6. cum Damasceno dictum est, damnatio non est effectus voluntatis Dei antecedentis, qua creaturas omnes mente praeditas in sempiternam beatitudinem condere decreuit, eisque de medijs sufficientibus, quibus si vellent, eam consequerentur, prouidere voluit, sed est effectus voluntatis consequentis, qua prauidens aliquas sua culpa & libertate de tali fine deflexuras, malitia earum prauias, statuit sempiternis supplicijs punire eas, quae vitam in peccatis essent finiturae (qua ratione quaest. praecedente art. i. dicebamus, damnationem non pertinere ad ordinem quasi primarium diuinae prouidentiae, sed ad quasi secundarium) quia inquam, haec omnia ita se habent, inde est, vt permissio peccatorum, propter quae reprobos damnabitur, quamuis eatenus possit dici, in genere solù causae finalis, effectus damnationis & reprobationis, quia est volita à Deo etiam in eum finem: non tamen simpliciter, neque eo modo quo dona gratiae dicuntur effectus praedestinationis, dicenda sit effectus reprobationis: sed eum addito, videlicet, tamquam partis finis ob quem est volita, quaeque minimè foret sufficiens, vt propter eam solam esset volita. Permissio ergo peccatorum, obduratio, & damnatio reproborum, quia à Deo sunt volita pro-

Permissio peccatorum, & obduratio

Molina in D. Thom.

per debitos fines, effectus simpliciter sunt diuinae prouidentiae, non tamen reprobationis, nisi eo modo, quem paulò ante explicauimus: quadoquidem damnatio non est à Deo ita expetita, quasi voluerit perditionem & punitionem reproborum, in eumque finem eos creauerit, vel eius gratia media illa permissionis peccatorum, & obduratiouis quasi fuerit; non secus ac vitam aeternam praedestinatim exoptauerit, cuius gratia creati sunt, atque, vt eam consequerentur, dona gratiae illis praeparauerit. Alienum namque, tum, à diuina bonitate, ac pietate, tum etiam à fide Catholica esse asseruare, ita Deum suam prouidentiam reprobos praedestinasse ad interitum & supplicium aeternum, sicut eadè prouidentia eos, qui salui sunt, ad gloriam praedestinauerit.

simpliciter quidam in suis effectibus diuinae prouidentiae, reprobationis uero non eodem facto.

Non desunt, qui meditentur, Deum optimum maximum ex aeternitate, nostro intelligendi more, quasi in primo quodam instanti constituisse creare eos omnes homines & Angelos, qui usque ad finem mundi creandi erunt. In secundo uero antequam quicquam de peccatis, meritis, ac demeritis eorum cogitaret, voluisse conferre beatitudinem iis dumtaxat, quos ad eam perducit: circa caeteros uero non solum habuisse se negatiuè, vt vult Scotus, sed etiam in illo eodem instanti constituisse non conferre beatitudinem. Postea uero in alijs instantibus cogitasse, tum de medijs quibus eos, quos in secundo instanti ita elegerat, perduceret in vitam aeternam, tum etiam de permittendis peccatis aliorum, obdurandi que in peccatis iis, quibus in illo eodem secundo instanti constituerat non conferre beatitudinem, &c. Affirmantque, reprobationem non aliud esse, quam illum actum, quo Deus in secundo instanti, antequam de peccatis, meritis, & demeritis cogitaret, constituit certos quosdam beatitudine non donare, sed eos ab illa excludere. Addunt praeterea, eam actum quasi contrariè opponi electioni, qua caeteri in illo eodem instanti electi sunt in beatitudinem, antequam ad eam in sequentibus instantibus per accommodata media praedestinentur.

Qualis est quo ordine à quibusdam reprobatio consideretur.

Verùm haec sententia videtur omnino explodenda. Tum quòd, constituere in Deo eiusmodi actum, indignum sit diuina bonitate, & clementia, minimèque cum literis sacris congruat, vt artic. 5. videbimus. Tum etiam, quia, vt diximus, non dicitur reprobare aliquem is, qui apud se constituit non eligere eum ad praemium, certumve finem, sed qui tamquam indignum, ineptumque eum reiecit, atque à tali praemio, sineve excludit: is enim cui diuersa media ad finem accommodatissima occurrunt, non dicitur reprobare caetera, quae ea ratione non elegit, quòd vnum eorum sit satis ad finem assequendum, sed solum vel ea non eligere, vel velle non eligere dicitur: quare cum ex horum Doctorum sententia in illo secundo instanti non plus aptitudinis, meritorum, & dignitatis eluceat in iis, qui ad vitam aeternam eliguntur, quam in iis, qui ab ea excludendi decernuntur, neque in his aliqua adhuc ineptitudo, peccatum, ac demeritum prauideatur, fit, vt talis actus rationem reprobationis non habeat, esto foret admittendus.

Refellitur proposita sententia.

Esse uero in Dea reprobationem ex Scripturis sanctis adeò est manifestum, vt salua fide negari non possit. Dicitur enim Malac. 1. & ad Rom. 9. *Iacob dilexi, Esau autem odio habui*: ostendensque Paulus nullam iniquitatem esse in Deo, propterea quòd quosdam praedestinauerit, alios uero reprobauerit, subiungit: *Numquid dicit figmentum ei, qui se fingit, quid me fecisti sic? An non habet potestatem figulus lutum,*

Reprobationem esse in Deo probatur.

ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud vero in contumeliam? Quod si Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa iræ apta in interitum, ut ostenderet diuinitas gloria sua in vasa misericordie, quæ preparauit in gloriam, &c. Et 2. ad Timoth. 2. de prædestinatis & reprobis agens, *In magna, inquit, domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed & lignea & fœtilia: & quedam quidem in honorem, quedam autem in contumeliam.* Denique ex sacris literis constat, multos propter sua peccata excludi à vita æterna, & cruciatibus æternis puniri: cum ergo id Deus non ex tempore, sed ex æternitate constituerit, fit, ut sit apud Deum æterna reprobatio quorundam, sicut etiam apud eundem est quorundam aliorum æternæ prædestinatio.

A Illud deinde notandum est, quod si ex parte prædestinati, spectati antequam Deus effectum prædestinationis illi velit, daretur aliqua causa, ob quæ ei vellet tribuere, vel primam gratiam, vel eas supernaturales dispositiones, quæ ad primam gratiam de lege ordinaria exiguntur, vti que ex parte prædestinati, in suis tantum naturalibus spectati, daretur causa, quare effecta prædestinationis Deus illi velit tribuere. Prima enim gratia principium est, & radix meritorum subsequenitum, illaque, ad finem vsque vitæ perseverans, medium sufficiens est ad perducendum in vitam æternam, atque ad eam causam, quare Deus velit prædestinatum beatitudine donare.

ARTICVLVS IV. & V.

Virum ex parte prædestinati detur causa prædestinationis.

DISPVATIO I.

Disputatio hæc ob rei nimiam profunditatem, ac difficultatem, varietatemque opinionum, non poterit non esse fusior aliquantò: ut verò dilucidior reddatur, in varia membra erit dissectanda.

MEMBRVM I.

Sensus questionis explanatur.

Cum prædestinatio diuinæ voluntatis proposito conferendi prædestinato ea supernaturalia media, quibus præuidet Deus illi in vitam æternam peruenturum includat, eo modo prædestinationis querenda est causa, quo diuinæ voluntatis queri potest. Quæstione verò 19. artic. 5. ostensum est, diuinæ voluntatis, secundum se, nullam omnino posse dari causam, rei tamen volitæ posse esse causam, propter quam sit volita. Sensus ergo quæstionis non est, an prædestinationis secundum se detur aliqua causa, sed an quoad effectum, sit causa aliqua ex parte prædestinati, propter quam potius illi, quam alteri, sit à Deo expetitus: an verò nulla alia constituenda sit, quam diuina voluntas, qua Deus liberè ea beneficentia in vnum potius, quam in alium, vti voluit.

Explicatur sensus quæstionis.

Dari prædestinationis causam quoad partiales effectus.

Quo loco illud in primis animaduertendum est, nemini posse esse dubium, partes totius, integrique effectus prædestinationis, inter se mutuo comparatas, posse esse vicissim causas propter quas sunt à Deo prædestinato volitæ. Gloria namque finis est, ob quem Deus illi vult gratiam, & merita, ceteraque supernaturalia dona quæ ad gratiam, & gloriam consequendam disponunt: contra verò, gratia & merita causæ sunt dispositiue & meritotiue, propter quas prædestinatus fit dignus, ut à Deo beatitudine donetur. Tota ergo difficultas est, utrum totius effectus prædestinationis, prout comprehendit gloriam & media omnia supernaturalia, quibus Deus vnumquemque prædestinatum disponit, adiuuat, atque in sempiternam beatitudinem perducat, detur causa aliqua propter quam Deus voluerit illi hæc conferre: an nulla prorsus, sed id ex sola libera Dei voluntate pendeat.

MEMBRVM II.

De erroribus Lutheranorum, Origenis & Pelagii. Quod item fides præuisa non sit ratio iustificationis ac prædestinationis.

Prætermisso Lutheranorum errore, qui arbitrii libertatem, ac merita de medio tollit, Deoque auctori, diuinæque prædestinationi, ac reprobationi, non minus reprobatorum peccata, quam prædestinatorum bona opera tribuit, ut in Concordia q. 14. art. 13. disputatione 1. & sequentibus vidimus, fultaque impugnauius. Error Origenis, ut hoc loco refert D. Thomas, fuit, animas omnium hominum simul fuisse creatas ab initio, & pro diuersitate operum, quæ pro sua libertate tunc egerunt, varios status in corporibus fuisse sortitas, quasdemque fuisse prædestinatas, alias verò reprobatas, ita scilicet, ut omnis earum inæqualitas, ex inæqualitate operum, quæ ab initio gesserunt, antequam corporibus vnirentur, habuerit ortum. Hunc errorem innuit lib. 2. Periarchon cap. 1. iuncto capite vltimo præcedentis libri. Eundem errorem videtur illi tribuere Leo 1. epistola 11. ad Iulianum Coënsensem Episcopum, in qua agens de Eurychetis errore, qui asserere videbatur, Verbum, dum carnem humanam assumpsit, adduxisse de cælo animam Christi quasi anima illa præexistisset assumptioni, ait: *Vnde quod in Origenis merito damnatum est, qui animarum, antequam corporibus insererentur, non solum vitas, sed & diuersas fuisse asseruit aliciones, necesse est, ut etiam in isto, nisi maluerit sententiam, abdicare, pleatur.* Eiusdem erroris, tametsi Origenis nomine suppresso, meminit Hieronymus in illud ad Galat. 1. *Cum autem placuit ei, qui me segregauit ex vtero matris meæ, & in illud Ephes. 1. Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, & in epistola ad Demetriadem virginem. Meminerunt etiam Epiphanius in epistola ad Ioannem Hierosolymitanum Episcopum, & Theophilus Alexandrinus libro primo sui Paschalis. In eodem errore videtur fuisse Priscianus damnatus in Concilio Bracharensi 1. can. 6. his verbis: *Si quis animas humanas dicit prius in cælesti habitatione peccasse, & pro hoc in corpora humana interiectas, sicut Priscillianus dixit, anathema sit.* Aperiuius adhuc eundem errorem refert, damnatque Leo 1. epist. 9. 1. ad Turibium Asturicensis Episcopum cap. 1. *Origenis error, quatenus astruit animas extitisse, antequam corporibus vnirentur, alio in loco est impugnandus. Quod ad præsens verò institutum attinget, apertè conuincitur, tum ex illo ad Roman. 9. *Cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent aut mali, non ex operibus, sed ex vocante dictum est, quia maior seruiet minori, & Iacob dilexit, Esau autem odio habuit: tum etiam ex illo 2. ad Timoth. 1. Vocauit***

Lutheranorum de prædestinatione, & reprobatione error.

Origenis & Priscillianii error circa animas, & prædest.